

Jānis Bruņenieks
(Valsts reģionālās attīstības aģentūra)

Teritoriju attīstība Latvijā: būtība, novērtēšana, uzraudzība

REFERĀTA ANOTĀCIJA

Referāta mērķis ir definēt teritorijas attīstības būtību, piedāvāt atbilstošus kvantitatīvas mērīšanas instrumentus un iepazīstināt ar raksturīgākajām attīstības tendencēm Latvijas teritorijās, kas atspoguļotas Valsts reģionālās attīstības aģentūras analītiskajā pārskatā „Reģionu attīstība Latvijā 2010“.

Autors piedāvā attīstības vērtēšanai izmantojamo indikatoru klasifikāciju, pakārtojot to plaši pazīstamajam triju kapitālu modelim, atbilstoši kuram ekonomiku, sociālo jomu un dabas bagātības aplūko kā domājamus kapitālus. Šāda pieeja rada iespēju praktiskāk raudzīties uz normatīvo jēdzienu „ilgtspējīga attīstība“, ar to saprotot tādu attīstību, kuras gaitā neviens no trim kapitāliem nesamazinās. Noteikta modeļa izmantošana ļauj strukturēti analizēt attīstību, neaizmirstot, ka par attīstību nevar runāt tikai kā par ekonomisku izaugsmi, labklājības pieaugumu vai citā sašaurinātā skatījumā.

Referātā dots ieskats teritoriju attīstības novērtēšanas un uzraudzības pieejās un Reģionālās attīstības indikatoru moduļa (RAIM) metodoloģijas izstrādē. RAIM, ko izstrādā Valsts reģionālās attīstības aģentūra, būtu jāklūst par palīginstrumentu pašvaldību teritorijas attīstības tendenču izvērtēšanai valsts un pašvaldību līmenī, teritorijas plānojumu un attīstības programmu sagatavošanai un to ieviešanas uzraudzībai.

Lai sekotu līdzi tam, kā attīstās dažāda mēroga Latvijas teritorijas, Valsts reģionālās attīstības aģentūra 2003.gadā uzsāka analītiskā pārskata – gadagrāmatas „Reģionu attīstība Latvijā“

izdošanu. Šogad sagatavotais pārskats ir jau astotais pēc kārtas, kurā sniegts Latvijas plānošanas reģionu un pašvaldību savstarpējs salīdzinājums un sociāli ekonomisko rādītāju analīze, raksturotas un izvērtētas reģionālās attīstības tendences.

Pārskats sniedz būtisku atbalstu reģionālās politikas īstenošanas, uzraudzības un izvērtēšanas darbā, jo sasniegto rezultātu analīze ļauj novērtēt attīstības tendences, izdarīt secinājumus un pieņemt pamatotus lēmumus, t. i., nodrošināt uz pierādījumiem balstītu rīcībpolitikas izstrādi.

Referātā sniegts demogrāfiskās situācijas padziļināts raksturojums Latvijas teritorijās, pievērsta uzmanība Latvijas iedzīvotāju skaita samazinājumam, to ietekmējošajām faktoram un novecošanas procesiem. Analizētas strukturālās pārmaiņas demogrāfiskajā potenciālā.